

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Rogalin/Wielkopolska/Polska

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zbrojownia w Rogalinie

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Kolekcja prywatna

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Kolekcja polskich militariów, zaaranżowana przez Edwarda Raczyńskiego prawdopodobnie w latach 1815-1820, w specjalnym pomieszczeniu jego rodzowego pałacu w Rogalinie, nazywana Zbrojownią. W 1848 r. w trakcie Wiosny Ludów zdewastowana przez żołnierzy pruskich. Zachowane obiekty kolejni właściciele pałacu z rodziny Raczyńskich przechowywali w aranżacji, nawiązującej do pierwotnej do 1939 r.

Daty działalności / zakres czasowy:

Jako kolekcja prywatna: 1815/1820 – 1939 r.; jako muzeum (Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu) funkcjonuje dziś (choć Zbrojownia(i) jako pomieszczeni i jako kolekcja) nadal jest w trakcie rekonstrukcji)

Dostępność

ograniczona

Typ relacji instytucji wobec pamięci

komemoratywna

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Pałac Raczyńskich w Rogalinie. Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu/Arciszewskiego 2, 62-022 Rogalin/powiat Mosina/województwo wielkopolskie	Pałac Raczyńskich w Rogalinie, majątek Rogalin, Wielkie Księstwo Poznańskie (Prusy), później Prowincja Poznańska (Prusy, Cesarstwo Niemieckie)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	61 813 88 00, http://rogalin.mnp.art.pl/pl	
GODZINY OTWARCIA		
DYREKTORZY		
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)	Zaadoptowany pałac prywatny	Pałac prywatny

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

--

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Kolekcja militariów Edwarda Raczyńskiego składała się częściowo ze zbiorów odziedziczonych po przodkach (głównie ojcu, Filipie), pochodzących z wykopalisk archeologicznych na terenie Wielkopolski.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Brak danych

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Edward Raczyński (1786-1845) - ziemianin wielkopolski, polityk, kolekcjoner, bibliofil, autor i wydawca dzieł historycznych i źródłowych, mecenas, fundator licznych, ważnych dla Poznania i Wielkopolski przedsięwzięć (pierwszy wodociąg w Poznaniu, utworzenie szpitala Przemienienia Pańskiego w Poznaniu). W 1829 r. założył pierwszą, publicznie dostępną bibliotekę w Poznaniu (Biblioteka im. Raczyńskich). Był współpomysłodawcą i fundatorem Złotej Kaplicy i pomnika Pierwszych Piastów w katedrze poznańskiej.

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Do 1939 r. brak takowych, po 1939 r. brak zbiorowni w muzeum powstałym w pałacu

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Kalendarium (historia instytucji)

1815/1820 – Edward Raczyński przebudowuje salę balową w późnobarokowym pałacu Raczyńskich na neogotycką zbrojownię, w której umieszcza kolekcję polskich militariów

1840 – publikacja drzeworytu przedstawiającego wnętrze zbrojowni („Przyjaciel Ludu”, 1840, nr 20)

1848 – zdewastowanie i rozkradzenie Zbrojowni przez oddziały wojsk pruskich
Po 1848 – kolejni właściciele Rogalina (Roger Raczyński, Edward Aleksander Raczyński, Roger Raczyński) eksponują kolekcję w tej samej przestrzeni, nawiązując do aranżacji Edwarda Raczyńskiego

1939-1945 – dewastacja i rozkradzenie Zbrojowni przez Niemców (w pałacu mieściła się szkoła Hitlerjugend)

Po 1945 r. – pomieszczenie nie funkcjonowało jako Zbrojownia w aranżacji Muzeum Narodowego w Poznaniu, które stało się właścicielem pałacu

Po 2000 r. - prace konserwatorskie i renowacyjne we wnętrzach pałacu, w tym w Zbrojowni

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Brak szczegółowych danych, brak inwentarzy i spisów

Militaria polskie

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Brak danych

Strategia pozyskiwania zbiorów

Zbiory rodowe, częściowo rozbudowane przez zakupy i wykopaliska archeologiczne

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Brak

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Brak

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Brak

Wystawy czasowe

Brak

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Brak

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Brak danych

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Brak danych

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zbrojownia za czasów Raczyńskich była dostępna wyłącznie dla członków rodziny, przyjaciół i zaproszonych gości.

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

Brak danych

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Zofia Ostrowska-Kęmbłowska, *Siedziby-muzea. Ze studiów nad architekturą XIX w. w Wielkopolsce*, [w:] *Sztuka XIX wieku w Polsce. Naród-Miasto*, Warszawa 1979, s. 69-109; Jarosław Pych, *Rezydencje ziemiańskie w Wielkim Księstwie Poznańskim – strażnice narodowych tradycji (funkcje ideowe „miejsc trofealnych”)*, [w:] *Materiały z sesji naukowej z okazji 60-lecia Muzeum Zamkowego w Pszczynie 11-12 maja 2006 r.*, Pszczyna 2010, s. 333-354; Michał Mencfel; *Theatrum memoriae. Edwarda Raczyńskiego zbrojownia w pałacu rogalińskim* [w:] *Edward i Atanazy Raczyńscy. Dzieła – osobowości – wybory – epoka*, red. Adam S. Labuda, Michał Mencfel, Wojciech Suchocki, Poznań 2009, s. 127-144; Ewa Leszczyńska, *Skarbnica pamiątek wielkopolskich, czyli rzecz o zbrojowni w Rogalinie*, [w:] *Edward i Atanazy Raczyńscy. Dzieła – osobowości – wybory – epoka*, red. Adam S. Labuda, Michał Mencfel, Wojciech Suchocki, Poznań 2009, s. 145-152

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

- drzeworyt, „Przyjaciół Ludu”, 1840, nr 20, z dnia 14 XI 1840 r.; - fotografie z pocz. XX wieku z Archiwum Potockich z Krzeszowic (w Archiwum Państwowym na Wawelu w Krakowie); - fotografie sprzed 1939 r. Romana S. Ulatowskiego

Ciekawe cytaty

Komentarz do ryciny przedstawiającej wnętrze Zbrojowni w Rogalinie w „Przyjaciół Ludu”, Autor anonimowy (być może sam Edward Raczyński):

„między innymi osobliwościami znajduje się wielka sala, napęczniona rozmaitego rodzaju bronią starożytną, sieczną i palną, i uzbrojeniami. Co zaś w oczach Polaka cenę, jedyne tego w swoim rodzaju zbioru podwyższać powinno jest to, iż cały składa się z broni, którą przodkowie nasi napaści najezdników dzielnie odpierali, albo też sławę imienia swego po za krańcami ojczyzny roznosili” („Przyjaciel Ludu”, nr 20, z dnia 14 XI 1840 r., s. 154)

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Kamila Kłudkiewicz

Data sporządzenia karty:

26.05.2018 r.

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	